

Finanční analytický úřad

✉: pošt. přihrádka 675, Jindřišská 14, 111 21 Praha 1, dat. schránka: egi8zyh
☎: +420 257 044 501; fax: +420 257 044 502

V Praze dne 27. 3. 2020

Identifikace nových AML/TF rizik v reakci na situaci spojenou s šířením nemoci COVID-19

Přestože s utlumením činnosti ekonomik jednotlivých států dochází k poklesu realizovaných finančních transakcí v rámci finančního systému, zkušenost z minulosti v případě krizových situací ukazuje, že aktivita v případě finančních toků u výnosů z trestné činnosti či financování terorismu příliš nepolevuje. Se vzniklou situací, způsobenou virovým onemocněním COVID-19, se již objevují nové případy trestné činnosti nebo se dají očekávat. Současně dochází k využití této situace i pro zintenzivnění kriminálního jednání čistě v oblasti praní špinavých peněz.

Může se jednat např. o následující typy případů, přičemž za touto nelegální činností mohou stát zločinecké struktury, ale i jednotlivci:

- 1) Podvody spojené s COVID-19 páchané vůči vybraným právnickým osobám či jednotlivcům.
- 2) Podvody spojené s falešnými dobročinnými akcemi pořádanými za účelem boje proti COVID-19 či pomoci konkrétním subjektům. Výběr finančních prostředků od veřejnosti na bankovní účet údajně patřící dobročinnému subjektu.
- 3) Prodej nedostatkového zboží, které je i na příděl, přes internet za velmi vysoké ceny (předraženy prodej roušek, respirátorů, dezinfekcí a obdobných pomůcek).
- 4) Podvodný prodej výše uvedeného zboží za využití podvodných e-shopů, kdy po přijetí úhrady nikdy nedojde k plnění ze strany podvodníků.
- 5) Prodej výše uvedeného nedostatkového zboží subjekty, které s úmyslným uvedením nepravdivých údajů (např. nabízejí dodání zboží „okamžitě“, zboží neodpovídá inzerci) uzavírají obchody s požadavkem na platbu předem. Následně k dodání objednaného zboží dle sjednaných podmínek nedojde, tzn. „okamžitě“ (dodání až za několik měsíců) či s uvedenými vlastnostmi, jak bylo inzerováno.
- 6) Podvodné jednání spojené s výplatou finančních náhrad a různých podpor ze strany státu osobám a společnostem, které jsou ekonomicky či jinak postiženy současnou situací.

Pachatelé se mohou vydávat za státní úředníky či osoby pověřené státem, které za „úplatu“ výše uvedenou finanční podporu daným osobám zajistí.

- 7) Používání účtů skořápkových společností (ať již zahraničních či tuzemských) pro praní špinavých peněz – problematika tzv. tranzitních účtů zejména pro zahraniční finanční toky. Zneužití současné situace pro praní špinavých peněz se projevuje nejen vyšší intenzitou transakcí prováděných na těchto účtech, ale zejména v nárůstu objemu zasílaných finančních prostředků v rámci jednotlivých transakcí.

Novým ML/TF typologiím spojeným se současnou situací je třeba účinně předcházet a také je, co nejdříve detekovat zejména ze strany povinných osob. Povinné osoby by na tuto nestandardní situaci měly reagovat aktualizací nastavení v hodnocení rizik spojených s ML/TF.

Za rizikový faktor v této době, kdy jsou obraty většiny společností a příjmy podnikatelský subjektů či fyzických osob nižší (a dá se předpokládat ještě výrazné snížení), lze např. považovat předčasné splacení úvěru či hypotéky.

Povinné osoby musí nadále zajišťovat efektivní monitoring transakcí svých klientů, přičemž speciální pozornost by se měla soustředit na jakékoliv neobvyklé a podezřelé chování klientů nebo tok finančních prostředků. Týká se to zejména klientů, kteří vykazují znaky skořápkových společností bez zjevného výkonu jakékoliv faktické ekonomické činnosti, a dále finančních toků spojených s klienty, kteří spadají do sektorů ekonomicky zasažených současnou situací jako např. maloobchodní subjekty s vysokým podílem hotovosti či společnosti s významným zahraničním obchodem.

Vaší pozornosti rovněž doporučujeme aktuální zprávu Europolu, obsahující na základě informací od všech členských států zkušenosti s tím, jaké jsou současné snahy zločinců zneužít situaci, způsobenou pandemií COVID – 19:

<https://www.europol.europa.eu/publications-documents/pandemic-profiteering-how-criminals-exploit-covid-19-crisis>

Ing. Libor Kazda
ředitel